

**STANDARD
& POOR'S**
Ratings Services

RatingsDirect®

NÁVRH: Ostrava (město)

Primární úvěrový analytik:

Christophe Dore, Paříž (33) 1-4420-6665; christophe_dore@standardandpoors.com

Druhotný kontakt:

Felix Ejgel, Londýn (44) 20-7176-6780; felix_ejgel@standardandpoors.com

Obsah

Hlavní hodnotící faktory

Zdůvodnění

Výhled

Srovnávací analýza

Rozvíjející se, ale dobrý institucionální rámec

Hospodářství stále zaostává za národní i evropskou úrovní

Neutrální finanční řízení

Omezená rozpočtová pružnost

Rozpočtová výkonnost

Střední dluhové zatížení zřejmě zůstane i po úhradě dluhopisů v červenci 2014

Omezená rizika související s podmíněnými závazky

Související kritéria a průzkum

NÁVRH: Ostrava (město)**Úvěrové hodnocení vydavatele**
A+/stabilní/A-1**Hlavní hodnotící faktory**

Silné stránky:

- o velmi pozitivní likvidní pozice
- o střední dluhové zatížení
- o solidní rozpočtové marže
- o omezená rizika související s podmíněnými závazky.

Slabé stránky:

- o omezená rozpočtová pružnost a značná rozpočtová závislost na ekonomických cyklech
- o nízké ukazatele blahobytu ve srovnání s podobnými na národní i mezinárodní úrovni.

Zdůvodnění

Hodnocení českého města Ostravy odráží názor společnosti Standard & Poor's Services na „velmi pozitivní“ likvidní pozici města tak, jak tento termín definují naše kritéria, středně velké dluhové zatížení, solidní rozpočtovou výkonnost a omezená rizika související s podmíněnými závazky. Tato hodnocení jsou však snižována omezenou rozpočtovou pružností města a hospodářstvím, které stále zaostává za podobnými na národní i evropské úrovni.

Institucionální rámec českých měst považujeme za „vyvíjející se, ale dobrý“ díky rozumnému rámci fiskální politiky, adekvátní předvídatelnosti reforem a dobré relaci mezi příjmy a výdaji. Je tomu tak i přes absenci systémové výjimečné podpory měst v případě finančních potíží.

Podle našeho základního scénáře, provozní zůstatek Ostravy se do konce roku 2014 mírně sníží na 10,5%, a to i přes pokračující kontrolu výdajů, ve srovnání s 8% podle našeho základního scénáře loňského roku. Reforma ústřední vlády v oblasti přerozdělování sdílených daní v roce 2013 bude mít na rozpočtovou výkonnost Ostravy omezený dopad. Odhadujeme, že tato reforma sníží v roce 2013 daňové příjmy v českých korunách (Kč) o 150 milionů (asi 5,9 milionů euro), ale víme, že město může toto vyrovnat novými příjmy, jmenovitě poplatky od heren. Předpokládáme, že Ostrava v období 2012 - 2014 oznámí schodky po kapitálových účtech v průměru 2,4%, protože v tomto období zvýší investice na 2,5 miliardy Kč ročně. Tento investiční výdaj odpovídá roku 2010, ale je značně vyšší než v roce 2011, kdy byl velmi nízký ve výši 1,9 miliardy Kč.

Ostrava si v období 2009 - 2011 udržela značné provozní marže, v průměru 12%, díky přísné kontrole provozních výdajů. V roce 2011 dosáhl provozní zůstatek 12,1% provozních příjmů, což je v souladu s 12,6% v roce 2010. Provozní příjmy vzrostly o 1,2% díky vyšším sdíleným daním, ale byly ovlivněny i určitým snížením dotací. Město si zachovalo růst provozních výdajů ve výši 1,8%. Ostrava v roce 2011 značně snížila kapitálové investice a po schodku ve výši 1,3% v roce 2010 oznámila přebytek po kapitálových výdajích (capex) ve výši 3,3%.

Rozpočtová pružnost Ostravy je omezená, což je pro česká města typické. Většina příjmů představuje ve státě přerozdělené sdílené daně, což pro Ostravu znamenalo 56% provozních příjmů. Tato situace neponechává žádný prostor poplatkům a vše závisí na národní ekonomické situaci. Provozní výdaje jsou také poměrně rigidní, obsahují sociální převody a poplatky za společenské služby, jako jsou například platy, dotace a smluvní platby. Zaznamenali jsme však, že vedení Ostravy dokázalo v období 2009 - 2011 významně výdaje kontrolovat. Kapitálové investice, které představovaly v roce 2011 18% výdajů, nepovažujeme za velmi pružné, vezmeme-li v úvahu značné potřeby města v oblasti infrastruktury.

Dluhové zatížení Ostravy považujeme momentálně za středně vysoké. Daněmi splácený dluh v roce 2011 představoval 40% provozních příjmů. Podle našeho základního scénáře se toto zatížení ke konci roku 2013 zvýší asi na 57%, protože město částečně dluhem financuje svůj kapitálový investiční plán, většinou půjčkou z Evropské investiční banky (EIB; AAA/negativní/A-1+), 1,2 miliardy Kč z ní zůstalo ke konci července 2012 nevyužito. Nicméně, u daněmi hrazeného dluhu očekáváme v roce 2014 významné snížení asi na 37%, jakmile město z přísně označeného umořovacího fondu splatí své dluhopisy Eurobond. Ostrava, díky moudrému řízení dluhu, vytvořila tento umořovací fond pro splacení dluhopisů ve výši 100 milionů euro, které mají splatnost v červenci 2014. Jsme informováni, že tento fond je z větší části investovaný v termínovaných vkladech u tří vysoce hodnocených evropských bank a ve státních dluhopisech České republiky.

Víme, že město není ohledně uhrazení dluhopisů chráněno proti měnovým rizikům, protože v červenci 2010 zrušilo dohodu o směně měn, ale opět zvažuje zajištění před ztrátou.

Rizika spojená s podmíněnými závazky u Ostravy považujeme momentálně za omezená a věříme, že vedení města bude své městské společnosti přísně kontrolovat.

Zatímco se místní hospodářská základna Ostravy nadále diverzifikovala, ukazatele blahobytu považujeme z mezinárodní perspektivy za nadále poměrně nízké.

Likvidita

Likvidní pozici Ostravy vidíme jako „velmi pozitivní“. Odhadujeme, že volná hotovost k dispozici na běžných účtech bude představovat v nadcházejících 12 měsících více než 150% odhadované dluhové služby. Základní běžné účty měly 30. června 2012 zůstatek 0,4 miliardy Kč, nepočítaje v to 1,3 miliardy Kč v označených fondech z půjček EIB na investiční projekty a 2 miliardy Kč investované do umořovacího fondu označeného pro úhradu městských dluhopisů Eurobond. V naší kalkulaci likvidní pozice Ostravy nezapočítáváme ani hotovost na okresních účtech města, protože město nemůže okresní hotovost na svém účtu konsolidovat.

Podle našeho základního scénáře se bude konsolidovaná dluhová služba města, včetně okresů, zvyšovat z minima 2% v období 2010 - 2012 na asi 4% po roce 2013, protože Ostrava začne splácet první tranše svých amortizačních půjček EIB. Maximum nastane v roce 2014, kdy město splatí své dluhopisy, ale pak dojde k poklesu na asi 4% provozních příjmů období 2012 - 2014.

Ostrava vytváří velice robustní interní cash-flow. Provozní marže před úrokem překračuje 7 krát dluhovou službu roku 2011. Zatímco město v průběhu roku zaznamenává sezónní

změny cash-flow, tyto změny jsou předvídatelné a celkově poměrně vyrovnané a kontrolované vedením města.

Přístup Ostravy k externí likviditě považujeme za uspokojivý v kontextu odolného bankovního sektoru v České republice. Společnost Standard & Poor's uděluje českému tuzemskému bankovnímu sektoru hodnocení rizika bankovního odvětví země (BICRA) skóre „4“ („1“ je nejnižší riziko a „10“ nejvyšší; viz „Hodnocení rizika bankovního odvětví země“ publikované 6. října 2011 na Globálním úvěrovém portálu RatingsDirect).

Výhled

Stabilní výhled odráží naše očekávání základního scénáře, že Ostrava bude kontrolovat zhoršení svých provozních marží a v letech 2012 - 2014 omezí svůj schodek po kapitálových účtech pod 5% celkových příjmů, což bude mít v tomto období za následek omezený růst dluhu.

Podle našeho horšího scénáře bychom mohli zvažovat akci negativního hodnocení, pokud by město v období 2012 - 2014 zaznamenalo strukturálně rostoucí schodky po kapitálových účtech přesahující v průměru 5% následkem menší kontroly provozních výdajů, pomalejší růst daňových příjmů nebo zvyšující se capex. To by z našeho pohledu vedlo ke snížení hodnocení řízení financí.

Podle našeho lepšího scénáře bychom mohli zvážit lepší hodnocení, pokud by město zvýšilo svůj provozní zůstatek a ohlásilo strukturální přebytky po kapitálových účtech díky vyšším příjmům, lepší kontrole výdajů nebo nižších capex.

V této fázi však považujeme jak lepší, tak i horší scénář za velmi nepravděpodobný.

Srovnávací analýza

Ostravu hodnotíme stejně, jako česká města Brno (A+/pozitivní/A-1) a Prahu (A+/stabilní/A-1), francouzský department Meuse (A+/stabilní/A-1+), francouzskou čtvrť Saint Quentin (CASQY; A+/stabilní/A-1) a o dva body výše než české město Olomouc (A-/pozitivní/A-2) (viz tabulka 1).

I když hospodářství Ostravy je chudší než to v Praze a Brně, silný systém vyrovnávání rozpočtových příjmů zakotvený do institucionálního rámce českých měst umožňuje tomuto městu zachovat si stejně vysokou rozpočtovou výkonnost, dobrou likvidní pozici a střední dluhovou úroveň. Institucionální rámec českých měst hodnotíme jako vyvíjející se, ale dobrý. Institucionální rámce francouzských měst a čtvrtí hodnotíme jako „předvídatelné a dobře vyvážené“.

Ukazatelé blahobytu Ostravy zaostávají za ukazateli Prahy, Brna a CASQY a považujeme je za podobné Olomouci a Meuse. Hospodářství Ostravy se postupně diverzifikuje od průmyslu do terciárního sektoru, ale, stejně jako u Olomouce, tato hospodářská diverzifikace je slabší než u podobných.

Ve srovnání s Brnem a Prahou, Ostrava je ekonomicky slabší, ale vykazuje velmi podobnou rozpočtovou výkonnost, likvidní pozici i dluhové ukazatele.

Ostrava je hodnocena stejně jako department Meuse a CASQY. Slabší institucionální rámec, ve kterém působí Ostrava, její méně pokročilé nástroje řízení, zvláště u dlouhodobého finančního plánování, a nižší rozpočtová výkonnost jsou zmírněny nižším zadlužením Ostravy a lepší likvidní pozicí.

Očekávané zvyšující se schodky, následkem masivního programu kapitálových investic a následného růstu úrovně zadlužení města v kombinaci se slabší likviditou vysvětlují dvoubodový rozdíl mezi našimi hodnoceními Olomouce a Ostravy a ostatními hodnocenými českými městy.

Tabulka 1

Srovnání města Ostravy s podobnými městy v roce 2011						
	Ostrava (město)	Brno (město)	Communaute d'Agglomeration de Saint- Quentin-En- Yvelines (vnitroměstská struktura (CASQY)	Meuse (Department)	Olomouc (město)	Praha (město)
Úvěrové hodnocení vydavatele	A+/stabilní/ A-1	A+/pozitivní /A-1	A+/stabilní/ A-1	A+/stabilní/A -1+	A- /pozitivní/A-2	A+/stabilní/ A-1
-Pětileté průměry (aktuální údaje dvou let, současný rozpočet, a dvouletá předpověď společnosti Standard & Poor's)-						
Provozní zůstatek (% upravených provozních příjmů)	11,7 (2010- 2014)	14,2 (2010-2014)	28,2 (2010-2014)	14,4 (2010-2014)	10,1 (2010-2014)	23,4 (2010-2014)
Zůstatek po kapitálových účetech (% celkových upravených příjmů)	(1,1) (2010- 2014)	0,6 (2010-2014)	3,7 (2010-2014)	3,9 (2010-2014)	(9,1) (2010-2014)	(3,8) (2010-2014)
-Ke konci roku, 31. prosince 2011-						
Kapitálové výdaje (% celkových upravených výdajů)	18,2	23,4	45,5	13,3	20,1	28,6
Přímý dluh (% upravených provozních příjmů)	39,8	44,6	274,1	90,1	75,1	51,0
Daněmi splácený dluh (% konsolidovaných provozních příjmů)	40,3	51,1	274,1	92,3	77,7	53,7
Úrok (% provozních příjmů)	1,9	1,2	6,3	3,4	1,8	1,9
Dluhová služba	2,0	19,6	30,2	8,6	6,2	13,3

(% provozních příjmů)						
-----------------------	--	--	--	--	--	--

* Údaje roku 2010 v měně: Kč

Vyvíjející se, ale dobrý institucionální rámec

Institucionální rámec českých obcí považujeme za vyvíjející se, ale dobrý na základě našeho pohledu na všeobecně moudrý rámec fiskální politiky, adekvátní předvídatelnost reforem a dobrého vztahu mezi příjmy a výdaji i přes absenci systémové výjimečné podpory měst v případech finančních potíží. Ohledně dalších informací viz „Hodnocení institucionálního rámce pro mezinárodní místní a regionální správy“ vydané 2. března 2011 na Globálním úvěrovém portálu RatingsDirect.

Přerozdělování sdílených daní, začínající v roce 2013, bude mít na finance Ostravy okrajový vliv. Od roku 2013 bude část sdílených daní a dotací z rozpočtů ústřední vlády rozdělována odděleně od čtyř největších bohatých měst - Prahy, Brna, Ostravy a Plzně - ve prospěch malých obcí. Na rozdíl od našich předchozích očekávání a dřívějších plánů ústřední vlády však tato změna bude mít pouze všeobecně okrajový negativní vliv na tato velká města, zvláště v případě Ostravy. Podle našeho základního scénáře z roku 2012 uvažujeme o snížení sdílených daní o 150 milionů Kč a o redukci provozních dotací ve výši 60 milionů Kč, což představuje celkový negativní vliv na toto město ve výši 2,3% provozních příjmů.

Opětovná státní centralizace podpor v nezaměstnanosti bude mít okrajově kladný vliv na rozpočtovou výkonnost Ostravy, ale uměle zvýší její dluhové zatížení

Od 1. ledna 2012 bude ústřední vláda opětovně do svého rozpočtu centralizovat některé sociální příspěvky, například podporu v nezaměstnanosti, které byly dříve vypláceny z místních rozpočtů a které stát městům kompenzoval. Následkem toho předpokládáme, že se v roce 2012 provozní příjmy a provozní výdaje Ostravy sníží asi o 9%, neboli 1 miliardu Kč. Tuto změnu však považujeme pro Ostravu za okrajově pozitivní, protože příspěvky byly dříve vypláceny s označených převodů od ústřední vlády, ale mzdy zaměstnanců, kteří spravovali tyto příspěvky, byly vypláceny z městského rozpočtu bez řádné kompenzace ze státního rozpočtu. Jelikož tito zaměstnanci byli rovněž převedeni do mezd Ministerstva práce, Ostrava mírně v roce 2012 sníží své osobní náklady.

Zaznamenáváme však, že tato změna povede k umělému navýšení dluhového zatížení města v relativních podmínkách, protože daněmi splácený dluh, jako procento konsolidovaných provozních příjmů, se následkem této reformy uměle zvýšil asi o 9%.

Změny sazby DPH bude mít na Ostravu omezený dopad

Nedávná změna sazeb DPH bude mít, podle našeho názoru, na Ostravu omezený negativní dopad. Pro příjmy bude neutrální - od roku 2012 je nejnižší sazba DPH zvýšená z 10% na 14%, přičemž nejvyšší sazba zůstala nezměněná na 20%. Zároveň s tím, podíl DPH, který se rozděluje mezi obce, se snížil z 21,4% na 19,93% pro kompenzaci vlivu vyšší sazby DPH. Ostrava však očekává, že se její náklady od roku 2013 zvýší z 30 milionů Kč na 40 milionů Kč, protože náklady některých výdajových položek se zvýší.

Dodatečný příjem z loterijních poplatků a větší pružnost ve zvyšování poplatků za odvoz odpadů

Loterijní poplatek, který přecházel do okresních rozpočtů, byl zrušený a od roku 2012 nahrazený novou sdílenou loterijní daní. Ostrava očekává, že z tohoto nového poplatku obdrží ročně asi 150 milionů Kč.

Od počátku roku 2012 dostaly české obce právo zdvojnásobit poplatky za odvoz odpadů. I když je tento poplatek určený na službu odvozu odpadů, město ho může zvýšit, protože momentálně jde o částečně dotovanou službou z rozpočtu. Poplatky za odvoz odpadů, které se v posledních pěti letech zvyšovaly, zcela nekryjí náklady, takže město platí za tuto službu navíc, ještě vedle poplatků placených uživateli. V důsledku toho dostalo město právo zvýšit poplatky tak, aby tyto pokryly větší část aktuálních nákladů této služby. Očekáváme však, že toto potenciální zvýšení bude omezené.

Další změny nastanou po roce 2015

Ústřední vláda plánuje postupné dosažení jednotné sazby DPH 17,5% do roku 2016. Sazby se od roku 2013 změní na 15% a 21%, a pak budou v roce 2016 sjednoceny. Navíc se změní i podíl na daních přidělených do místních rozpočtů. V období 2013 - 2015 bude přiděleno do místních rozpočtů 20,83% DPH, 22,87% daní z příjmů fyzických osob (DPFO) a 23,58% ostatních sdílených daní, přičemž počínaje rokem 2016 bude přiděleno do místních rozpočtů 21,93% DPH a 23,58% ostatních sdílených daní. V této fázi předpokládáme, že tyto změny neovlivní místní rozpočty, ale konečné náklady obcí se teprve projeví.

Hospodářství stále zaostává za národní i evropskou úrovní

Hlavní město Moravskoslezského kraje ve východní části České republiky Ostrava je na konci roku 2011 podle Českého statistického úřadu třetím největším českým městem s 299.622 obyvateli. Populace Ostravy se pravidelně od roku 2000 snižovala, a to v období od roku 2000 do roku 2010 celkem o 4%. V roce 2011 se populace snížila o 1,3%, většinou vystěhováním. Vedení města se zaměřuje na rozvoj hospodářství, včetně přilákání nových podniků, a zlepšení životní úrovně, aby změnilo populační trend. V nadcházejících letech město neočekává výrazné populační změny. Věk obyvatel Ostravy odráží situaci v kraji a v České republice, kde 14% je ve věku pod 14 let, 70% je v pracovním věku mezi 15 a 64 lety a 16% má více než 65 let.

Místní HDP na osobu bylo na konci roku 2010, podle údajů Českého statistického úřadu pro Moravskoslezský kraj 11.754 euro, což představuje 82,8% národního průměru. Hospodářská recese v období 2008 - 2009 tvrdě zasáhla většinou průmyslovou ekonomiku Ostravy, která se soustředí na odvětví kovu a automobilové součásti. Místní nezaměstnanost na konci roku 2010 vzrostla až na 12,3% při národním průměru 9,6%. Na konci roku 2011 vzrostla na 11,7% z 8,4% na konci roku 2008.

Hospodářství Ostravy považujeme za koncentrované. Město tradičně spoléhá na těžký průmysl, zvláště odvětví oceli. ArcelorMittal Ostrava, a.s., místní pobočka ArcelorMittal (BB+/negativní/B) je největším zaměstnavatelem ve městě a s celkovým podílem na zaměstnanosti 7% a je hlavním zahraničním investorem. Soustředění Ostravy na těžký průmysl se však postupně snižuje díky nově vybudovaným průmyslovým zónám a obchodním, elektronickým a automobilním společnostem, které se přemístily do této oblasti. Opuštěné průmyslové prostory k dispozici pro rozvoj, neboli „brownfields“ stále představují 8% území Ostravy a ty největší jsou momentálně rozvíjeny soukromými investory.

Neutrální finanční řízení

Finanční řízení Ostravy považujeme z pohledu úvěrovosti za „neutrální“.

Odpovídající transparentnost

Transparentnost Ostravy a zveřejňování finančních informací jsou, podle našeho názoru, obecně dobré. V souladu s českými normami město využívá hotovostní účetnictví pro klíčové aktivity a hotovostní a přírůstkové účetnictví pro státní podniky. Městské účty jsou předmětem státních a nezávislých auditů. Výsledky posledního auditu jsou bez výhrad.

Politická a řídicí síla na základě jasných dluhových cílů

V říjnu 2010 byla znovu zvolena vládnoucí koalice. Víme, že vedoucí města je rozhodnutý udržet investiční snahy a kontrolovat provozní výdaje. Po poklesu daňových příjmů v roce 2009 přijala Ostrava ihned značné výdajové úspory, včetně dotačních a režijních úspor a od té doby přísně kontroluje provozní výdaje, včetně platových a dotačních omezení.

Chápeme to tak, že vedení pro významné kapitálové investice plánuje vyšší využívání spolufinancování EU a státu a v období 2012 - 2014 omezení nových dluhů na 1,2 miliardy Kč k dispozici 31. července 2012 z 3 miliardové půjčky EIB, kromě nějakých dočasných konkrétně amortizačních střednědobých (3 roky) vlastních smének, které chce město vydat do výše 300 milionů Kč pro předfinancování některých projektů dotovaných EU.

Slabé dlouhodobé finanční plánování

Ostrava uvádí jako svůj strategický cíl přilákání společností a rozvoj místní infrastruktury ve prospěch zajištění hospodářského růstu a vytváření nových pracovních míst. Investiční plán města se zaměřuje na maximalizaci financování EU ve formě strukturálních fondů a na financování svých projektů z EIB. Město své plány upravuje podle rozhodnutí ohledně přidělených fondů spolufinancování. Chápeme to tak, že většina dlouhodobého projektového plánování je založena na zajištěných finančních zdrojích od státu a EU. V důsledku toho město často své projekty upravuje podle obdrženého financování.

Rozdíly skutečných rozpočtových údajů od těch, které město původně uvádělo ve svém rozpočtu, jsou značné. Téměř všechny kapitálové dotace a některé provozní dotace nepředstavují součást původního rozpočtu a město je zahrnuje do upraveného rozpočtu v prvním čtvrtletí aktuálního roku.

Přísnější kontroly městských společností po roce 2010 podle auditů

Vedení města poukázalo na své odhodlání zlepšit efektivitu veřejných služeb v Ostravě. Administrativa vyvedla některá oddělení (outsourcing) a zavedla po roce 2009 výzvy související s veřejnou soutěží pro omezení cen zajištění služeb.

Ostrava v období 2009 - 2010 zahájila hloubkový externí audit svých městských společností, což mělo za následek změny, jmenovitě týkající se úkolů a pobídek pro manažery, s cílem zlepšit kontrolu, ale také snížit městské dotace. Doposud nebyla učiněna žádná rozhodnutí ohledně prodeje, fúze nebo restrukturalizace některých společností, kromě rozdělení veřejné dopravní společnosti DPO v lednu 2011 na provozovatele veřejné dopravní sítě a oddělenou jednotku údržby.

Řízení dluhu

Z finančního dluhu Ostravy 64% představují dluhopisy Eurobond ve výši 100 milionů euro a

zbytek, 36% jsou amortizované bankovní půjčky. Od roku 2009 město již využilo 1.800 milionů Kč ze své 3 miliardové půjčky od EIB pro období 2009 - 2013, která je v Kč, je dlouhodobá, amortizující a má pětiletá odkladná období.

S ohledem na splacení dluhopisů ve výši 100 milionů euro v červenci 2014 si Ostrava zřídila umořující fond zajištěný dohodami se třemi bankami - Deutsche Bank AG (A+/negativní/A-1), The Royal Bank of Scotland Group PLC (A-/stabilní/A-2) a Česká spořitelna a.s. (A/negativní/A-1) - podle kterých musí město ročně převést pevnou částku 315 milionů Kč do těchto tří bank. Tyto banky musí na základě toho shromáždit na svých účtech k datu splacení celkovou splatnou sumu. K 30. červnu 2012 město uvádělo ve svém umořovacím fondu 2 miliardy Kč. Tato částka, spolu s plánovanými dalšími hotovostními převody v období 2012 - 2014, by měla pokrýt v červenci 2014 splátku dluhopisů. K 30. červnu 2012 byl umořovací fond investovaný z 63% do vázaných vkladů a z 37% do dluhopisů, z větší části českých státních dluhopisů, a do bankovních a korporačních dluhopisů původně hodnocených nejméně jako „BBB+“.

Město je od července 2010 vystaveno měnovému riziku u kapitálové části dluhopisů. K tomu došlo na základě rozhodnutí zrušit měnovou směnu euro-česká koruna, která byla dohodnuta v době vydání dluhopisů. Pro ošetření měnového rizika u služby i splacení dluhopisů Ostrava v roce 2004 uzavřela směnné dohody (swap) s ABN AMRO Bank N.V. (A+/negativní/A-1), a to jak pro splátky nominálu, tak i kuponu. Město se chránilo před měnovým rizikem - poklesu hodnoty koruny pod 32 Kč za 1 euro - prostřednictvím jednoročních směn, které vždy platily i v následujícím roce. Jelikož hodnota koruny se výrazně zvýšila na 26 Kč za 1 euro, Ostrava se rozhodla tuto směnu v červenci 2010 zrušit. Aby to mohla udělat, zaplatila v červenci 2010 ze svého umořovacího fondu 640 milionů Kč tržní hodnotu směny. Ostrava si podržela směnu pro platby úroků souvisejících s dluhopisy.

Víme, že město opět zvažuje ošetření měnového rizika.

Městské obvody mají určité zodpovědnosti

Město Ostrava sestává z 23 obvodů, které mají svá vlastní zastupitelstva, své vlastní rozpočty (přijaté obvodními zastupitelstvy) a své vlastní administrativy. Obvody řídí z větší části místní služby a výdaje, které představovaly v roce 2011 asi čtvrtinu celkových výdajů města (město plus obvody) i příjmů. Příjmy obvodů pochází většinou z určených transferů pro vzdělání a státem delegované zodpovědnosti, v menší míře z realitních daní, místních poplatků, z vlastního majetku, prodeje majetků a dotací stanovených městem.

Obvody si mohou půjčovat, ale pouze po předchozím povinném odsouhlasení městským zastupitelstvem. Ostravské obvody ke konci roku 2011 měly celkový dluh 123 milionů Kč. Očekáváme, že Ostrava zasáhne v případě nezbytnosti a pomůže obvodům, nastanou-li finanční potíže, a to i přesto, že město svým obvodům neposkytuje žádné formální záruky týkající se dluhů. V podmínkách řízení hotovosti jsou účty města a obvodů oddělené, i když jsou ve stejné bance a město nemá k účtům obvodů přístup.

Jak to chápeme, údaje k této zprávě konsolidují čísla města a obvodů ve všech položkách, kromě hotovosti. Hotovostní účty města a obvodů jsou oddělené a město nemůže na svém vlastním účtu konsolidovat hotovost obvodů.

Omezená rozpočtová pružnost

Podle našeho názoru má Ostrava omezenou rozpočtovou pružnost. Její rozpočet je rigidní a ve své struktuře závisí na národních i místních ekonomických cyklech.

Omezená pružnost příjmů

Pružnost příjmů českých měst je velmi nízká, protože ústřední vláda vybírá všechny daně a stanoví hlavní daňové sazby. I když daně představují většinu provozních příjmů českých měst - konkrétně u Ostravy v roce 2011 58% - upravitelné daně jsou velmi omezené. Daň z nemovitostí - 1,4% provozních příjmů Ostravy v roce 2011 plně náležející městským obvodům - je jedinou daní, jejíž sazba je stanovena městy, i když i tady je ústřední vládou určený strop. Na základě rozhodnutí státu mohla města zvýšit základní sazbu daně z nemovitostí v roce 2010 na pětinásobek. K tomu však v Ostravě nedošlo, protože obvody nesouhlasily se zvýšením této sazby.

Většina daní českých měst jsou sdílené daně a ty představovaly v roce 2011 v Ostravě 56% provozních příjmů. Tyto sdílené daně neumožňují městům větší možnosti a většinou závisí na národní ekonomické situaci.

Další provozní příjmy zahrnují některé místní poplatky a příjmy z podnikatelských aktivit, kde má město určité možnosti. Některé poplatky je však obtížné výrazně zvyšovat, včetně poplatku za odvoz odpadů, protože vedení města odmítlo výrazná navýšení v dobách hospodářského poklesu, což platí také pro některé vlastní příjmy, jako jsou například nájmy. Většina městských nájemních prostor je sociálně orientována pro staré a zanedbané lidi.

Město nemá žádné slovo ohledně státních transferů a většiny kapitálových příjmů, které sestávají z kapitálových dotací EU a státu. Zjistili jsme, že město má jen omezené možnosti prodeje aktiv.

Z větší části rigidní výdaje

Provozní náklady tvořily v roce 2011 82% celkových výdajů, což odráží snížené kapitálové investice v roce 2010. Stejně jako všechna česká města, i Ostrava má, podle našeho názoru, malou pružnost u provozních výdajů, protože stát stanoví minimální standardy pro úkoly měst a platy městských zaměstnanců - v roce 2011 asi 15% provozních výdajů - jsou tvořeny celonárodně dohodnutou pevnou částkou na základě věku a doby služby.

Město je také předmětem rozhodnutí ústřední vlády ohledně zvyšování platů v organizacích financovaných z rozpočtu, jakými jsou knihovny, divadla a správa lesů.

Očekáváme, že klíčovými hybnými silami pro růst výdajů zůstanou doprava a sociální náklady. Administrativní náklady by po zajištění opatření efektivity městem měly růst velmi omezeně, jmenovitě po organizačních změnách a vyvedení (outsourcing). Zatímco vedoucí města prohlásil, že chce nadále kontrolovat náklady, domníváme se, že zavedení dalších rozpočtových úspor se může ukázat jako obtížné po již přísných kontrolách nákladů a dřívějších úsporách posledních let.

Domníváme se, že Ostrava má určitou pružnost v oblasti capex, i když většina výdajů se vztahuje k významným potřebám infrastruktury. Část investic je navíc financována dotacemi státu a EU a může se ukázat jako obtížné tyto investice oddálit, protože by to mělo za následek odložení kapitálových převodů do příjmů města. K velkým projektům Ostravy patří

bydlení, školy, vodárenství, silnice, zlepšení energetické efektivity domácností, ale také určitá kulturní vybavenost. Celkově očekáváme, že capex města budou představovat v období 2012 - 2014 asi 20% celkových výdajů.

Rozpočtová výkonnost

Dobrý provozní zůstatek, který očekáváme, že zůstane robustní

Ostrava si od období 2009 - 2011 udržuje velké provozní marže v průměru 12%, včetně značné kontroly provozních výdajů. V roce 2011 provozní zůstatek dosáhl 12,1% provozních příjmů v souladu s 12,6% v roce 2011 (?). Provozní příjmy vzrostly o 1,2% - díky rostoucím sdíleným daním, ale ovlivněné určitým snížením dotací - přičemž růst provozních výdajů byl udržený na 1,8%.

Podle našeho základního scénáře očekáváme, že provozní zůstatek Ostravy se mírně zhorší na konci roku 2014 na 10,5% i přes pokračující kontrolu výdajů. Očekáváme, že reforma ústřední vlády v přerozdělování sdílených daní bude mít na rozpočtovou výkonnost Ostravy omezený dopad ve snížení daňových příjmů v roce 2013 o 150 milionů Kč, což, jak to chápeme, město vyrovná novými příjmy, konkrétně loterijními poplatky. Bez započtení snížení státních transferů pro příspěvky v nezaměstnanosti, které byly vypláceny od roku 2012 v zastoupení, očekáváme, že provozní příjmy města vzrostou v období 2012 - 2014 o omezené 1,3% ročně, vezmeme-li v úvahu plánovaná snížení dotací.

Bez započtení snížení příspěvků v nezaměstnanosti od roku 2012, příspěvků, které jsou nyní vypláceny přímo státem, očekáváme, že provozní výdaje od roku 2012 do roku 2014 porostou o 2,4% ročně v souladu s naším současným odhadem české inflace. Bereme v úvahu ochotu vedoucího města nadále kontrolovat růst výdajů.

Schodek po kapitálových účtech zůstane pravděpodobně omezený

Ostrava v roce 2011 výrazně snížila kapitálové investice, které byly již sníženy i v roce 2010, a oznámila přebytek 3,3% po capex, ve srovnání se schodkem v roce 2010 ve výši 1,3%. Domníváme se, že město ohlásí omezené schodky po kapitálových účtech, od roku 2011 do roku 2014 v průměru 2,4%, protože očekáváme v tomto období růst investic na 2,5 miliardy Kč ročně v souladu s rokem 2010, ale daleko vyšší, než byly v roce 2011 ve výši 1,9 miliardy Kč.

Díky vysokému provoznímu zůstatku města očekáváme podle našeho základního scénáře v období od roku 2011 do roku 2013 omezený negativní zůstatek po kapitálových účtech v průměrné výši asi 3% celkových příjmů. K tomu dojde přes velké investice, které očekáváme v období 2011 - 2013 v celkové výši 6,3 miliardy Kč. Věříme, že Ostrava bude vystavena omezenému novému dluhu, protože v období 2011 - 2013 potřebuje dát stranou také 315 milionů Kč ročně do umořovacího fondu. Chápeme to tak, že město plánuje investice financovat využitím zbývajících 2 miliard Kč, které jsou k dispozici z 3 miliardové půjčky od EIB. Z daní splácený dluh dosáhne podle našeho základního scénáře pravděpodobně 66% provozních příjmů z původních 40% na konci roku 2011. Očekáváme, že město použije pro financování jakékoliv extra vyšší než projektované položky capex granty EU a státu, ale také vlastní příjmy raději než dluh.

Graf 1

Rozpočtová výkonnost města Ostravy

Operating Balance (...)	Provozní zůstatek (% upravených provozních příjmů)
Balance after capital accounts (...)	Zůstatek po kapitálových účtech (% celkových upravených příjmů)
a - Actual, Bc - Standard...	a - aktuální, Bc - základní scénář společnosti Standard & Poor's

Podle našeho lepšího scénáře uvažujeme o růstu 1,6% provozních výdajů s mírně omezenějším růstem provozních výdajů 2,3% ročně, konkrétně souvisejícím s úsporami v režijních výdajích a mírně nižšími capex 2,25 miliardy Kč ročně v období 2012 - 2014. Podle tohoto scénáře by provozní zůstatek představoval v průměru v období 2012 - 2014 až 12% provozních příjmů a Ostrava by oznámila průměrný přebytek 1,5% po kapitálových účtech. Daněmi splácený dluh by pak na konci roku 2014 byl omezený na 30% provozních příjmů.

Náš horší scénář uvažuje v období 2012 - 2014 o nižších provozních příjmech 0,9% ročně a růstu provozních výdajů v průměru 2,4% v kontextu vyšších capex ve výši 2,75 miliardy Kč ročně. Provozní výkonnost Ostravy by pak stále byla v roce 2014 na solidní úrovni 9,4%, ale město by zaznamenalo strukturální schodky po kapitálových účtech ve výši 5% celkových provozních příjmů období 2012 - 2014, což by vedlo v roce 2014 k dluhu splacenému z daní ve výši 40%. Taková zhoršená rozpočtová výkonnost by, podle našeho názoru, vedla ke snížení hodnocení finančního řízení Ostravy a mohli bychom uvažovat o negativním hodnocení.

Střední dluhové zatížení zřejmě zůstane i po úhradě dluhopisů v červenci 2014

Dluh Ostravy považujeme za umírněný, protože ke konci roku 2011 představoval 40% provozních příjmů. Podle našeho základního scénáře očekáváme, že poměr daněmi spláceného dluhu města se postupně zvýší ke konci roku 2013 na 57% díky financování plánu infrastruktury. Věříme, že v roce 2014 se daněmi splácený dluh výrazně sníží po uhrazení dluhopisů Eurobond ve výši 100 milionů euro, a to ke konci roku 2014 asi na 33% provozních příjmů.

Podle našeho základního scénáře se konsolidovaná dluhová služba města, včetně obvodů, v období 2010 - 2012 zvýší z 2% na asi 4% po roce 2013, protože Ostrava začne splácet první tranše svých amortizačních půjček od EIB. Vrchol nastane v roce 2014, kdy město uhradí své dluhopisy, ale pak dojde k poklesu asi na 4% provozních příjmů.

V roce 2014 bude splácení dluhopisů plně financováno z umořovacího fondu města tak, jak je prodiskutováno v části této zprávy Finanční řízení.

Ostrava si smluvně zajistila v roce 2009 u EIB úvěr ve výši 3 miliardy Kč s dlouhodobou splatností a pětiletým odkladným obdobím. Rozumíme tomu tak, že tento úvěr bude použitý na spolufinancování projektů, které budou uznané pro financování EU. Město před 31. červencem 2012 už vybralo 1,8 miliardy Kč a ohlásilo plány využít zbývající 1,2 miliardu Kč v období 2012 - 2014 pro financování svých investic. Město může vydat také nějaké amortizující střednědobé (třileté) vlastní směnky ve výši až 300 milionů Kč pro předfinancování některých projektů dotovaných EU.

Podle naší metodiky hodnocení místních a regionálních správ, daněmi splácený dluh Ostravy zahrnuje záruky udělené městem poloveřejným společenstvem ohledně určitých státních grantů na konci roku 2011 s hodnotou 50 milionů Kč.

Omezená rizika související s podmíněnými závazky

Většina městských společností Ostravy poskytuje základní služby a nehlásí schodky, kromě provozovatele veřejné dopravy DPO, který vytváří ztráty již několik let a spoléhá se na dotace města ve výši přes 60% svých provozních příjmů. Všechny městské společnosti potřebují k půjčkám souhlas města, ale víme, že žádná z nich neoznámila k 31. prosinci 2011 žádný finanční dluh. Vedení Ostravy kontroluje finanční výkonnost těchto společností tak, jak uvádí hloubkový externí audit období 2009 - 2010 zaměřený na zlepšení efektivity.

Víme, že Ostrava momentálně nenahlásila žádné významné riziko soudního sporu nebo riziko související s životním prostředím, jakým je například odstranění znečištění půdy.

Tabulka 2

Město Ostrava - finanční statistika							
	2014(bc)	2013(bc)	2012(bc)	2011(a)	2010(a)	2009(a)	2008(a)
Datum směnného kurzu	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	31.12.2008
V milionech Kč							
Provozní příjmy	9.208,7	9.044,6	9.047,0	9.870,4	9.754,7	9.327,9	10.182,8
- provozní výdaje	8.240,1	8.071,5	7.918,7	8.681,5	8.523,4	8.285,3	8.176,1
provozní zůstatek	968,6	973,1	1.128,3	1.188,9	1.231,3	1.042,6	2.006,7
Provozní zůstatek (% upr. provozních příjmů)	10,5	10,8	12,5	12,1	12,6	11,2	19,7
+ kapitálové příjmy	1.200,0	1.200,0	1.280,0	1.103,7	1.168,5	1.382,7	1.059,5
- kapitálové výdaje (capex)	2.500,0	2.500,0	2.500,0	1.934,0	2.538,9	2.864,3	2.512,5
zůstatek po kapitálových účtech	(331,4)	(326,9)	(91,7)	358,6	(139,1)	(439,0)	553,7
Zůstatek po kapitálových účtech (% celkových upr. příjmů)	(3,2)	(3,2)	(0,9)	3,3	(1,3)	(4,1)	4,9
- splacený dluh	2.742,8	113,0	15,0	12,9	174,5	184,7	221,3
zůstatek po splaceném dluhu a půjčkách	(3.074,2)	(439,9)	(106,7)	345,7	(313,6)	(623,7)	389,2
Zůstatek po splaceném dluhu a půjčkách (% celkových upr. příjmů)	(29,5)	(4,3)	(1,0)	3,2	(2,9)	(5,8)	3,5
+ celkové výpůjčky	600,0	600,0	800,0	300,0	500,0	500,0	0,0
zůstatek po výpůjčkách	(2.474,2)	160,1	693,3	645,7	186,4	(123,7)	389,3

Zůstatek po výpůjčkách (% celkových upr. příjmů)	(23,8)	1,6	6,7	5,9	1,7	(1,2)	3,5
Přímý dluh (zůstatek na konci roku)	3.391,2	5.270,9	4.677,5	3.931,2	3.682,4	3.459,3	2.989,6
Přímý dluh (% upr. provozních příjmů)	36,8	58,3	51,7	39,8	37,8	37,1	29,4
Úrok (% upr. provozních příjmů)	2,8	2,6	2,2	1,9	1,8	1,9	1,8
Daněmi splácený dluh (% konsolidovaných provozních příjmů)	37,4	58,8	52,3	40,3	38,3	33,6	38,0
Dluhová služba (% upr. provozních příjmů)	32,6	3,9	2,3	2,0	3,6	3,8	4,0
bc - základní provozní scénář společnosti Standard & Poor's, uc - lepší scénář společnosti Standard & Poor's, Dc - horší scénář společnosti Standard & Poor's, a - aktuálně.							

Tabulka 3

Ekonomická statistika města Ostravy								
	- Rok končící 31. prosince -							
	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Populace	299.622	303.609	306.006	307.767	308.374	309.098	310.078	311.402
Růst populace (%)	(1,3)	(0,8)	(0,6)	(0,2)	(0,2)	(0,3)	(0,4)	(0,5)
Míra nezaměstn anosti (%)	11,7	12,3	11,3	8,4	11	13,3	14,8	16,7

Zdroj: Český statistický úřad, Ministerstvo práce a sociálních věcí

Tabulka 4

Město Ostrava, shrnutí publikovaných bodů hodnocených faktorů*	
Institucionální rámec	Vyvíjející se, ale dobrý
Finanční řízení	Neutrální
Likvidita	Velmi pozitivní
Naznačená úvěrová úroveň	a+
Převažující faktory	Žádné

* Společnost Standard & Poor's přiřazuje body v osmi hlavních hodnotících faktorech, ze kterých publikujeme tři.

Související kritéria a výzkum

- o Hodnocení institucionálního rámce mezinárodních místních a regionálních správ, 2. března 2011
- o Metodika pro hodnocení mezinárodních místních a regionálních správ, 20. září 2010
- o Metodika a předpoklady pro analýzu likvidity neamerických místních a regionálních správ a souvisejících osob a pro hodnocení komerčních programů, 15. října 2009

Podrobnosti hodnocení (k 7. září 2012)	
Ostrava (město)	
Úvěrové hodnocení vydavatele	A+/stabilní/A-1
Senior nezajištěný	A+
Historie úvěrového hodnocení vydavatele	
2. srpna 2012	A+/stabilní/A-1
27. září 2011	A/pozitivní/A-1
20. září 2010	A/stabilní/A-1
Původní historie	
Žádná	
Populace	299.622 (údaj z konce roku 2011, zdroj: Český statistický úřad)
HDP na osobu	297.177 Kč (údaj roku 2010 pro Moravskoslezský kraj, zdroj: Český statistický úřad)
Současná vláda	
Primátor Ing. Petr Kajnar, člen strany ČSSD, vede středně levou koalici stran ČSSD a ODS	
Volební plán	
Městské zastupitelstvo	
Poslední volby: 2010	
Příští volby: 2014	

* Pokud není uvedeno jinak, všechna hodnocení v této zprávě jsou hodnocení na globální škále. Úvěrová hodnocení společnosti Standard & Poor's na globální škále jsou srovnatelná napříč zeměmi. Úvěrová hodnocení společnosti Standard & Poor's na národní škále jsou v relaci s povinnými a povinnostmi v rámci konkrétní země.

Další kontakt:

International Public Finance Ratings Europe; PublicFinanceEurope@standardandpoors.com

Copyright © 2012 Standard & Poor's Financial Services LLC. Všechna práva vyhrazena.

Obsah (včetně hodnocení, analýz a údajů vztahujících se k úvěru, modelu, software a ostatních aplikací a výstupů) ani jeho část (obsahu) nesmí být upravována, zpětně rozpracována, reprodukována nebo šířena v jakékoliv formě a jakýmkoliv prostředky, nesmí být ukládány v databázi nebo v systému obnovy bez předchozího písemného svolení společnosti Standard & Poor's Financial Services LLC, nebo jejích poboček (společně S&P). Tento obsah nesmí být využit pro žádné nezákonné nebo neodsouhlasené účely. S&P a poskytovatelé, třetí strany, ale také jejich ředitelé, úředníci, akcionáři, zaměstnanci a zástupci (společně strany S&P) nezaručují správnost, úplnost, načasovatelnost ani přístupnost tohoto obsahu. Strany S&P nejsou zodpovědné za žádné chyby nebo opomenutí (zanedbáním nebo jině) bez ohledu na jejich příčinu, ani za výsledky obdržené využitím tohoto obsahu, nebo pro zajištění a zachování jakýchkoliv vstupních dat uživatelem. Tento obsah se poskytuje na principu „takový, jaký je“. **STRANY S&P ODMÍTÁJÍ VŠECHNY VYSLOVENÉ NEBO VYPLÝVAJÍCÍ ZÁRUKY, VČETNĚ, ALE BEZ OMEZENÍ, VEŠKERÝCH ZÁRUK OBCHODOVATELNOSTI NEBO SPRÁVNOSTI PRO NĚJAKÝ KONKRÉTNÍ ÚČEL NEBO VYUŽITÍ, BEZCHYBNOSTI, CHYB SOFTWARE NEBO VAD, KTERÉ BY FUNKCI TOHOTO OBSAHU NARUŠILY, NEBO SKUTEČNOSTI, ŽE BY TENTO OBSAH BYL PROVOZOVATELNÝ S NĚJAKÝM NASTAVENÍM SOFTWARE NEBO HARDWARE.** V žádném případě strany S&P nebudou zodpovědné žádné jiné straně za přímé, nepřímé, náhodné, exemplární, kompenzační, trestné, zvláštní nebo následné škody, za náklady, výdaje, právní poplatky nebo ztráty (včetně, bez omezení, ušlého zisku nebo ušlého příjmu a příležitosti nákladů nebo ztrát způsobených zanedbáním) ve spojení s použitím tohoto obsahu, a to i v případě, kdy byly upozorněny na možnost takových škod.

Analýzy související s úvěrem i jiné, včetně hodnocení a prohlášení v obsahu jsou vyjádřením názoru k datu, kdy byly vyjádřeny, a nejde o prohlášení faktů. Názory, analýzy a rozhodnutí uznávající hodnocení S&P (popsané níže) nejsou doporučením nakoupit, podržet nebo prodat jakékoliv cenné papíry nebo učinit nějaká investiční rozhodnutí a netýkají se vhodnosti jakýchkoliv cenných papírů. S&P nepřebírá žádnou povinnost aktualizovat tento obsah po jeho zveřejnění, a to v žádné formě nebo formátu. Na tento obsah by se nemělo spoléhat a není nahrazením schopnosti, úsudku a zkušeností uživatele, jeho vedení, zaměstnanců, poradců a/nebo klientů při provádění investice nebo jiném podnikatelském rozhodování. S&P nekoná jako zmocněnec nebo investiční poradce, kromě případů, kde je takto registrována. Zatímco S&P obdržela informace ze zdrojů, které považuje za spolehlivé, S&P sama neprovedla audit a nepřebírá žádnou povinnost týkající se opatrnosti nebo nezávislého ověření informací, které obdržela.

V rozsahu, který regulační úřady umožňují hodnotící agentuře uznat v jedné jurisdikci, je hodnocení vydané v jiné jurisdikci pro určité regulační účely, si S&P vyhrazuje právo přiřadit, stáhnout nebo pozdržet takové uznání, a to kdykoliv podle vlastního zvážení. Strany S&P odmítají jakoukoliv povinnost, která je následkem přiřazení, stažení nebo pozdržení uznání, ale také jakoukoliv zodpovědnost za jakékoliv škody, které se považují jako utrpěné na základě tohoto obsahu.

S&P udržuje některé činnosti svých podnikových jednotek navzájem oddělené, aby tak ochránila nezávislost a objektivitu příslušných činností. Výsledkem toho je, že některé podnikové jednotky S&P mohou mít informace, které nejsou k dispozici ostatním podnikovým jednotkám S&P. S&P si stanovila politiky a postupy pro udržení důvěrnosti některých neveřejných informací obdržených ve spojení se všemi analytickými procesy.

S&P může obdržet za svá hodnocení a některé analýzy kompenzaci, obvykle od vydavatelů nebo předplatitelů cenných papírů nebo od povinných. S&P si vyhrazuje právo šířit své názory a analýzy. Veřejná hodnocení a analýzy S&P jsou k dispozici na webových stránkách S&P www.standardandpoors.com (zdarma) a na www.ratingsdirect.com a www.globalcreditportal.com (předplatné) a mohou být šířeny i jinými prostředky, včetně publikací S&P a třetími stranami – distributory. Další informace ohledně našich poplatků za hodnocení jsou k dispozici na www.standardandpoors.com/usratingsfees.

McGRAW-HILL